

25.01.2021

Asia/4

§ 57

Helsingin keskustavision -linjauksia maankäytön ja liikenteen suunnittelulle kantakaupungissa

HEL 2020-006830 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi liitteen (nro 1) mukaisen 29.9.2020 päivätyn Helsingin keskustavision - Linjauksia maankäytön ja liikenteen suunnittelulle kantakaupungissa maankäytön ja liikkumisen jatkosuunnittelun pohjaksi. Ohjeellisina noudatettavat linjaukset toimivat maankäytön suunnittelun lähtökohtana koskien kantakaupungin ja keskustan kortteleita sekä puisto- ja katualueita.

Lisäksi kaupunginhallitus totesi, että keskustavision eteenpäin viemissä huomioidaan kävelykeskustan kunnianhimoisesta suunnittelusta tehdyt kaupunginhallituksen päätökset.

Käsittely

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys päätösesitykseen:

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että keskustavision eteenpäin viemissä huomioidaan kävelykeskustan kunnianhimoisesta suunnittelusta tehdyt kaupunginhallituksen päätökset.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Otto Meri, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 8

Veronika Honkasalo, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 8.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

25.01.2021

Asia/4

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin keskustavisio - Linjauksia maankäytön ja liikenteen suunnittelulle kantakaupungissa
- 2 Millainen on tulevaisuuden kantakaupunki? Keskustavision vuorovaikutuksen kuvaus (2019)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Helsingin Satama Oy	Esitysteksti Liite 1
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Esitysteksti Liite 1
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti Liite 1

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteen (nro 1) mukaisen 29.9.2020 päivätyn Helsingin keskustavision - Linjauksia maankäytön ja liikenteen suunnittelulle kantakaupungissa maankäytön ja liikkumisen jatkosuunnittelun pohjaksi. Ohjeellisina noudatettavat linjaukset toimivat maankäytön suunnittelun lähtökohtana koskien kantakaupungin ja keskustan kortteleita sekä puisto- ja katualueita.

Esittelijän perustelut

Maankäytön ja liikenteen keskustavisio on yhdessä kaupunkilaisten, elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien sekä eri alojen asiantuntijoiden kanssa luotu kehityskuva Helsingin liikekeskustan ja kantakaupungin alueelle. Visio pitää sisällään taustoituksen, tavoitteen kuvauksen sekä 20 kehittämisen linjausta, jotka ohjaavat pitkäjänteisesti vetovoimaisen keskustan kehittämistä. Keskustan roolia, menestyksen tekijöitä sekä potentiaalia kuvataan urbaanin ympäristön laadullisiin ja toiminnallisiin ominaisuuksiin painottuen.

Visiota, sen tietopohjaa ja vuorovaikutuksen tuloksia hyödynnetään kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamisessa sekä muissa meneillään olevissa ja tulevaisuudessa maankäyttöön liittyvissä hankkeissa,

25.01.2021

Asia/4

mikä sujuvoittaa hankkeiden prosesseja ja viitoittaa yhteisen polun tulevaan.

Vision tiivistelmä

Helsingin keskusta, sen käyttäjämäärät ja vaikutusalue kasvavat. Pääkaupungin ydin on tulevaisuudessa sekä kansainvälisesti houkutteleva elinkeinoelämän keskus ja Suomen merkittävin työpaikka-alue, että Pohjoismaiden johtava kulttuurikeskittymä.

Sesonkikaupungin meren ympäröimä keskusta tarjoaa elämykselliset puitteet arkeen ja juhlaan. Helsingin keskusta on yhteiseksi koettu kohtaamispaikka, joka palvelee omaa reviiiriään laajempaa joukkoa. Kantakaupunki kutsuu viihtymään ja elämää löytyy vuoden jokaiselle tunnille.

Käveltävä keskusta kytkeytyy raitein vähähiilisesti sekä lähelle että kauas osaksi kansainvälisten kaupunkien verkostoa. Keskustasijainti tuottaa lisäarvoa toimijoilleen. Elinkeinoelämä löytää monipuolisia mahdollisuuksia, asiakasvirtoja ja osaavaa työvoimaa kantakaupungin saavutettavien yritysverkostojen ääreltä. Rikkaasta tilarakenteesta löytyy yksilöllisiä tiloja, jotka mahdollistavat monipuolista ja uutta luovaa elinkeinotoimintaa sekä kaupunkielämää elävöittäviä toimintoja. Kantakaupungin luonteikkaiden kaupunginosien täydentyvä kokonaisuus vetää puoleensa yhä lisää kävijöitä, yrityksiä ja matkailijoita. Maailman parhaat ruuhkavuodet houkuttelevat kansainvälisen tason huippuosajia asettumaan Helsinkiin, jonka keskustassa asukkaiden, työpaikkojen, palveluiden ja tapahtumien määrä kasvaa. Raikkaan urbaani turvallinen ympäristö toimii ja tarjoaa monipuolisesti vaihtoehtoja.

Kantakaupunki uudistuu tasapainoisesti ja ottaa askeleen kohti merta. Rannat avautuvat kaupunkilaisten käyttöön, muodostavat yhtenäisen kulkureitin ja lähettävät vesille. Ne saavat uusia julkisivuja, jotka täydentävät tasapainoisesti perinteisiä merellisiä maisemia. Uutta kehittämisen potentiaalia löytyy lisäksi alueiden välisistä saumakohtista, keskeisten reittien varsilta ja maan alta. Myös olemassa olevat korttelit jaloistuvat ja liikekeskusta tiivistyy. Uusi rakentaminen on taidokkaasti sovitettu osaksi ympäristöään.

Kulttuuri ja matkailun palvelut levittäytyvät yhä laajemmalle aina saaria myöten. Keskusta houkuttelee jalkautumaan, toiminnot kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa ja liikkuminen on sujuvaa. Helsingin keskusta erottuu edukseen hyödyntämällä omia ominaispiirteitään ja vahvuuksiaan. Se kasvaa ja uudistuu mahdollistaen modernit elämäntavat historiallista rakennettaan ja kerrostumiaan säilyttäen. Kantakaupungin urbaani vetovoima koostuu tiiviin rakenteen toiminnallisesta monipuolisuudesta ja laadusta, elävästä katutasosta kivijalkoineen, julkisista tiloista, kaikille avoimista aukioista ja puistoista sekä viihtyisistä rannoista. Keskustan

identiteetti ja ainutlaatuisuus muodostuvat hallitun kaupunkirakenteen jatkumosta. Siihen kuuluvat urbaanin korttelikaupungin matala siluetti, jonka ylle kohoavat sirot maamerkit, omaleimaiset kaupunginosat ajallisine kerrostumineen, katseenkorkeudelta koettu rikkaus, vihreys, meri ja kalliot sekä sisäänrakennettu laatu.

Muutostrendeihin sekä ilmastoriskeihin osataan varautua ennakoidusti. Helsingin kantakaupungin ja sen osien elinkaaret ovat pitkiä. Olemassa olevaa rakennetta pyritään käyttämään mahdollisimman tehokkaasti. Keskustan rakenne tukee ja priorisoi ympäristöystävällisiä elämäntapoja. Keskusta on avoin kaikille, toimiva, turvallinen, puhdas ja älykkäästi säädetty perillä olon paikka.

Taustaa

Maankäytön ja liikkumisen keskustavisio edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista ja pohjaa laajaan vuorovaikutukseen. Keskustavisio kokoaa ja kohdentaa päätöksenteossa asetettuja tavoitteita keskustaan ja kantakaupunkiin. Visio tukee Helsingin yleiskaavan 2016 ja kaupunkistrategian toteutumista ja on linjassa jo aiemmin tehtyjen maankäytön suunnittelua ohjaavien ohjelmien kanssa.

Visio luo edellytyksiä ja positiivista tahtotilaa kasvavasta ja kehittyvästä kantakaupungista antaen tavoitteellisen lähtökohdan maankäytön suunnittelulle. Se tuo myös esiin keskustan erityisroolia ja merkitystä sekä antaa taustatietoa kehittämisen tueksi. Varsinaiset hankkeita koskevat päätökset tehdään tarkempaan suunnitteluun liittyvässä päätöksenteossa.

Pääkaupungin ytimen menestyksestä hyötyy koko Suomi ja sen kehittämiseen liittyy runsaasti erilaisia intressejä. Johdonmukainen kehitys vaatii kokonaiskuvan ja tavoitteiden sanoittamista. Keskustan menestyminen riippuu siitä, miten hyvin pystymme vastaamaan uusien kehityskulkujen asettamiin haasteisiin, kestävä ja houkutteleva laatutaso ylläpitäen.

Kantakaupungille tyypillisiä ovat jopa sadat rinnakkaiset erillishankkeet, jotka yhdessä muokkaavat alueen tulevaisuutta ja sen painopisteitä. Yksittäisten hankkeiden vuorovaikutus toteutetaan niiden omassa mitataavassa -kantakaupungin kokonaisuutta koskien oli tarpeen mahdollistaa laaja vuorovaikutus. Kantakaupungin käyttäjiä ovat asukkaiden lisäksi monenlaiset erilaiset toimijat, elinkeinoelämän eri osapuolet, alueella asioivat, työskentelevät, opiskelevat sekä vapaa-aikaansa viettävät ja matkailijat. Kohdekohtaisissa hankkeissa näin laajaa vuorovaikutusta ei ole mahdollista käydä. Vuorovaikutuksen pohjalta laadittu kokonaisuutta koskeva tavoiteasiakirja tarjoaa yhteisen suunnan erilaisille maankäytön kehityshankkeille.

Keskustavisio on myös kommunikoinnin väline, jolla välitetään tietoa keskustan merkityksestä ja sen vahvuuksista. Visiotyön yhteydessä on viestitty meneillään olevista hankkeista, sillä ne muodostavat sen tulevaisuuden, johon uudet hankkeet sovitetaan.

Vision vuorovaikutukseen osallistui lähes 10 000 ihmistä kaupunkilaisista elinkeinoelämän edustajiin ja asiantuntijoihin. Vuorovaikutus on kuvattu tarkemmin erillisessä raportissa. Vuorovaikutuksen lisäksi visiotyön tietopohjaa muodostettiin monipuolisen tausta-aineiston ja selvitysten avulla.

Visio ja sen vuorovaikutus toteutettiin ennen kevään 2020 koronaviruspandemiaa. Äkillisesti muuttunut globaali tilanne muutti kaupunkien toimintaa kaikkialla. Keskustat hiljenivät, mutta samalla poikkeusolot nostivat esiin kaupunkikeskustojen sosiaalisen, taloudellisen ja kulttuurisen merkityksen. Usko siihen, että keskustojen tarjoamat elämykset, palvelut, kohtaamiset sekä yhdessä tekeminen palaavat kaikkien nautittavaksi, on vahva. Vaikka koronapandemia tuleekin muuttamaan joitakin asioita pysyvästi, on se samalla nähtävä myös osana kaupunkiympäristöjen historiallisten muutosten ketjua. Kaupungit ovat kohdanneet historiansa aikana monia kriisejä, jotka eivät ole kuitenkaan pysäyttäneet kaupungistumista. Koronakriisin arvellaan kiihdyttävän joitakin jo meneillään olevia, visiossakin kuvattuja muutostrendejä, kuten digitalisaatiota sekä monipaikkaista asumista ja työntekoa. Monipuolisen, laadukkaan ja turvallisen urbaanin ympäristön merkitys vetovoimatekijänä korostuu niin nykytilanteessa kuin työnteon ja kaupan murroksessakin. Pitkälle tähtäävä kaupunkisuunnittelu katsoo tätä hetkeä pidemmälle ja tunnistaa sen, että hitaita ja nopeita muutosvoimia tulee olemaan jatkossakin.

Jatkosuunnittelua ohjaavat lausumat ja muut keskustan kehittämiseen liittyvät periaatepäätökset

Esittäessään keskustavision hyväksymistä kaupunginhallitukselle lautakunta hyväksyi yksimielisesti seuraavat jatkosuunnittelua koskevat lausumat:

Helsingin tavoitteena on keskustan houkuttelevuuden lisääminen siten, että keskustassa asuu, työskentelee ja viihtyy tulevaisuudessa merkittävästi enemmän ihmisiä kuin nykyään..

Helsingin keskustan työpaikkaklusteri ja sen menestyminen on strategisesti tärkeä asia Helsingille, koko seudulle ja Suomelle. Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että keskustan työpaikkaklusterin kehittämisen tulee olla merkittävä painopistealue Helsingille. Keskustavision jatkotyönä tulee selvittää millä keinoilla keskustan työpaikkaklusteri voi kasvaa nopeasti sekä työpaikkojen määrän että tuottavuuden osalta.

Keskustan saavutettavuutta parantavissa hankkeissa keskitytään tapoihin lisätä keskustaan eri kulkumuodoilla saapuvaa ihmismäärää kustannustehokkaasti ja ympäristöystävällisesti.

Lisäksi lautakunta toteaa, että Helsingin keskustavisiota on todennäköisesti tarpeen päivittää ensi valtuustokaudella niin, että otetaan huomioon olennaiset muutokset, jotka aiheuttavat päivittämisen tarvetta. On hyvä myös arvioida päivittämisen tarve sekä yllä olevan lautakunnan lisäyksen näkökulmasta että niiden tämän valtuustokauden lopulla tehtävien ratkaisujen perusteella, jotka koskevat muun muassa Arkkitehtuuri- ja designmuseon hanketta ja sitä ympäröivää aluetta ja sen mahdollisia seurannaisratkaisuja.

Esittelijä pitää lautakunnan esittämiä jatkosuunnittelun suuntaviivoja perusteltuina ja kannatettavina. Keskustan saavutettavuutta parantavien hankkeiden osalta esittelijä kuitenkin toteaa, että ydinkeskustan elinvoimaisuuden ja toiminnallisuuden säilyttämiseksi keskustan saavutettavuuteen on kiinnitettävä huomiota myös autoliikenteen näkökulmasta, vaikka keskitytäänkin edistämään kustannustehokasta ja ympäristöystävällistä liikkumista. Keskustan ja kantakaupungin elinkeinoelämän kuljetusten ja henkilöautoilla tapahtuvan asiointiliikenteen toimivuus tulee jatkossakin turvata. Näkökulman painokkuutta lisää se, ettei keskustavisiosta ole tehty erillistä yritysvaikutusten arviointia kaupunginhallituksen hyväksymän periaatelinjauksen mukaisesti. Tässä tapauksessa selvityksen puuttumisen voidaan kuitenkin katsoa korvautuvan sillä, että visiota on valmisteltu laajassa, myös elinkeinoelämän edustajia osallistavassa vuorovaikutuksessa ja niin, että myös kaupunginkanslian elinkeino-osaston edustajat ovat olleet tiiviisti mukana valmistelussa. Hyvää yhteistyötä kaupungin sisällä ja asukkaiden kanssa edellyttää myös tavoite lisätä asumista kantakaupungissa, ottaen huomioon mm. julkiselle palvelurakentamiselle osoitetun tonttivarannon niukkuuden.

Jonkin verran keskustavision vaikutusten arviointia haittaa se, ettei siinä ole määritelty vision toteuttamisen aikajännettä eikä myöskään sen yhtymäkohtia kaikkiin valmisteilla oleviin ohjelmiin, kuten kestävän matkailun ohjelmaan. Samoin, keskustavision hyväksymisellä on liitymäkohtia sekä kaupunkistrategian 2017-2021 kärkihankkeen "Kävelykeskustan laajentaminen ja maanalainen kokoojakatu" johdosta tehtäviin linjauksiin että periaatepäätökseen koskien satamatoimintojen uudelleenjärjestelyitä ja satama-alueiden maankäytön lähtökohtia Eteläsatamassa, Katajanokalla ja Länsisatamassa. Esittelijä kuitenkin katsoo, että nämä linjaukset ja periaatteet yhdessä muodostavat kokonaisuuden, jotka hyvällä tavalla täydentävät tosiaan Helsingin keskustan tulevassa kehittämisessä.

25.01.2021

Asia/4

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin keskustavisio - Linjauksia maankäytön ja liikenteen suunnittelelulle kantakaupungissa
- 2 Millainen on tulevaisuuden kantakaupunki? Keskustavision vuorovaikutuksen kuvaus (2019)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin Satama Oy

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Esitysteksti

Liite 1

Esitysteksti

Liite 1

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
Liikenneliikelaitoksen johtokunta
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.01.2021 § 15

HEL 2020-006830 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian kahdeksi viikoksi pöydälle.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

25.01.2021

Asia/4

11.01.2021 Pöydälle

Asian käsittelyn aikana kuultavana oli toimialajohtaja Mikko Aho. Paikalla olivat myös johtava arkkitehti Kerttu Kurki-Issakainen, yhteysjohtaja Sanna-Mari Jäntti, maankäyttöjohtaja Rikhard Manninen ja Helsingin Satama Oy:n toimitusjohtaja Ville Haapasaari. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian kahdeksi viikoksi pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 29.09.2020 § 563

HEL 2020-006830 T 10 00 00

Hankennumero 5844_1

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

29.09.2020 Pöydälle

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Kerttu Kurki-Issakainen ja yksikön päällikkö Janne Prokkola. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Atte Kaleva: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kerttu Kurki-Issakainen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 37349
kerttu.kurki-issakainen(a)hel.fi
Janne Prokkola, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37233

25.01.2021

Asia/4

---

janne.prokkola(a)hel.fi
Hanna Pikkarainen, tiimipäällikkö, puhelin: 31037027
hanna.pikkarainen(a)hel.fi
Reetta Putkonen, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 37079
reetta.putkonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566